

7. október 2026

Frumvarp til laga um barnavernd 78. mál á 158. lögp.

Stjórnarráð Íslands

Mennta- og barnamálaráðuneytið

„Markmið þessara laga er að tryggja börnum, sem búa við óviðunandi aðstæður eða stefna heilsu sinni og þroska í hættu, stuðning, umönnun og vernd. Þá er lögunum ætlað að stuðla að því að öll börn geti alist upp í öruggu og þroskavænlegu umhverfi. Leitast skal við að ná markmiðum laganna með því að styðja börn og fjölskyldur þeirra með beitingu viðeigandi úrræða, eftir því sem þörf krefur.“

Úr 1. gr. frumvarps til laga um barnavernd

Efnisatriði frumvarps

I. Almenn ákvæði

II. Tilkynningaskylda

III. Yfirstjórn, stjórnsýsla og stefnumótun

IV. Upphaf barnaverndarmáls,
stuðningsáætlun og lok máls

V. Barnaverndarúrræði og
aðrarráðstafanir barnaverndaryfirvalda

VI. Vistun í vistunarúrræðum

VII. Meginreglur, húsreglur og beiting
þvingunar í vistunarúrræðum

VIII. Fóstur

IX. Börn sem eru hér á landi án
forsjáraðila

Efnisatriði frumvarps (frh.)

X. Málsmeðferð hjá stjórnvöldum

XI. Málsmeðferð hjá dómstólum

XII. Samstarf barnaverndaryfirvalda og
vinnsla upplýsinga

XIII. Mat og eftirlit með gæðum
barnaverndarþjónustu

XIV. Ábyrgð ríkis og sveitarfélaga

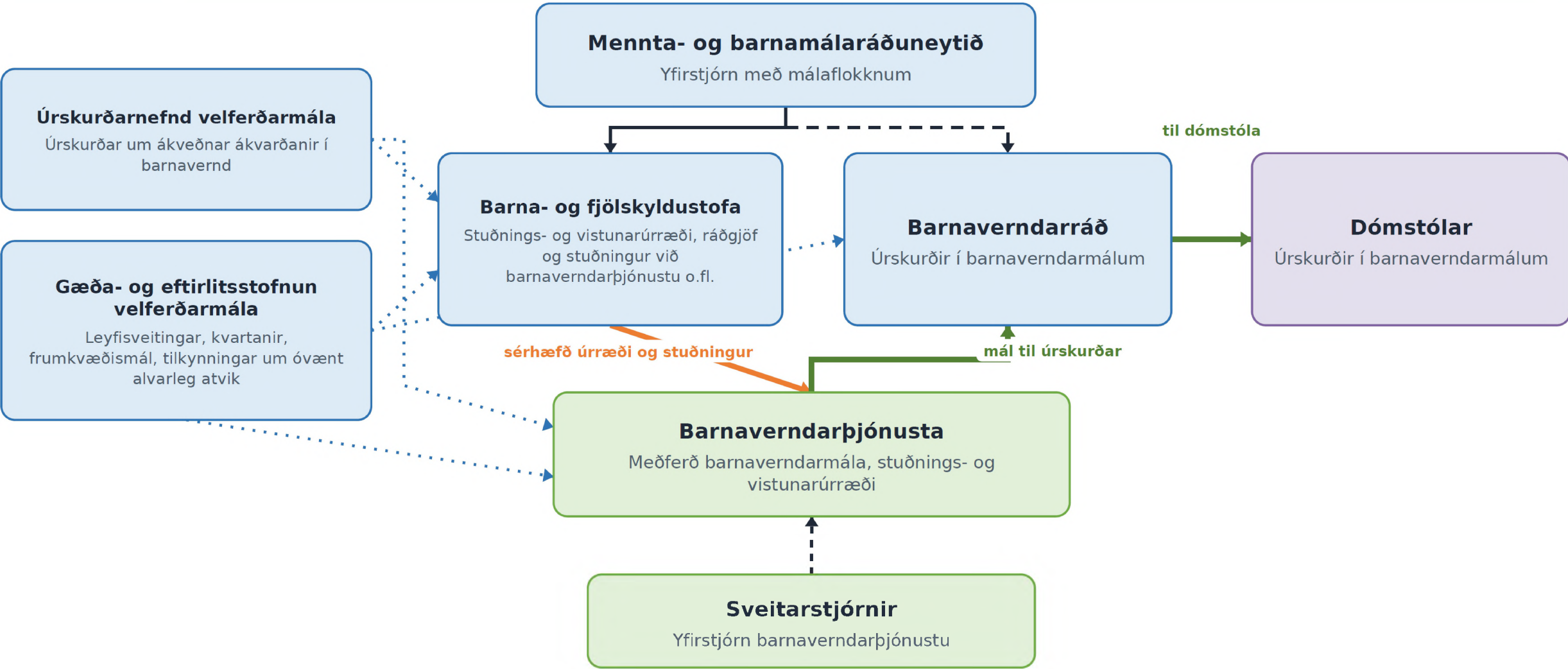
XV. Almenn ákvæði um öryggi og velferð
barna

XVI. Refsiákvæði

XVII. Ýmis ákvæði

Ábyrgð og hlutverk stjórnvalda í barnavernd

Stjórnskipun, málsmeðferð, stuðningur og eftirlit

Ríkið

Sveitarfélög

Dómsvald

Meðferð barnaverndarmála

Úrræði og stuðningur

Bein stjórnsýslutengsl

Óbein stjórnsýslutengsl

Tengsl eftirlits- og úrskurðaraðila

Barnaverndarþjónusta sveitarfélaga

Eining innan/á vegum sveitarfélags sem starfrækir barnaverndarþjónustu. Tekur ekki við fyrirmælum frá sveitarstjórn eða fastanefnd.

Samvinna sveitarfélaga í umdæmum sem eru stærri en 6.000 íbúar – sérþekking.

Fer með öll verkefni í barnavernd sem er ekki eru sérstaklega falin öðrum.

- Meðferð barnaverndarmála
- Stuðnings- og vistunarúrræði á vegum sveitarfélaga

Barnaverndarráð

Úrskurðar um veigamikil inngrip – sérþekking og samræmi

1. Beiting stuðningsúrræða án samþykkis
2. Vistun barns utan heimilis án samþykkis í allt að fjóra mánuði
3. Heimild til barnaverndarþjónustu um að gera kröfu fyrir dómi um vistun barns utan heimilis í allt að 12 mánuði
4. Heimild til barnaverndarþjónustu um að gera kröfu fyrir dómi um forsjárviptingu
5. Vistun barns í sérhæfðu úrræði fyrir börn með fjölþættar stuðningsþarfir

Barna- og fjölskyldustofa

Yfirstjórn og rekstur vistunarúrræða ríkisins

Yfirstjórn og rekstur stuðningsúrræða ríkisins

Stuðningur og leiðbeiningar við barnaverndarþjónustu sveitarfélaga.

Helstu breytingar frá 157. lögb.

Breytingatillögur meiri hluta velferðarnefndar

Réttindi fatlaðra barna, skýrari kröfur um fagþekkingu í barnaverndarráði og verklag við tilkynningar fagfólks.

Ábyrgð barnaverndarþjónustu, samþætting og samfella þjónustu eru skýrðar.

Framlenging stuðnings- og vistunarúrræða eftir 18 ára aldur.

Líkamsleit og leit í farangri þeirra sem heimsækja börn í vaktskipt sólarhringsúrræði

→ ath. breytta staðsetningu ákvæðis.

Skýrari reglur um upplýsingamiðlun, heilsufarsskoðanir og lífsýnatöku.

Breytingatillögur meiri hluta velferðarnefndar (frh.)

Bætt réttaröryggi barna við þvingun, þ.m.t. skýrari tilkynningarfrestir, hraðari
kærumeðferð og einfaldari málsmeðferð fyrir dómi

Reglur um fósturleyfi, eftirlit með fósturheimilum og upplýsingamiðlun vegna fósturs
skýrðar

Bætt ákvæði um heimild barnaverndarþjónustna til að miðla upplýsingum sín á milli

Fallið verður frá fyrirhuguðum breytingum á útivistartíma barna

Breytingatillögur eftir samráð um frumvarpsdrög

Tíu umsagnir bárust um drög að frumvarpinu sem var kynnt í samráðsgátt stjórnvalda 20. júlí 2026 (mál nr. S-140/2026)

Breytingar á frumvarpinu:

- Heimildir til upplýsingamiðlunar (87. og 91. gr.) skýraðar vegna umsagnar Persónuverndar.
- Breyting á orðalagi ákvæðis um framlengingu barnaverndarúrræða frá 18 til 20 ára vegna umsagnar barnaverndar Reykjavíkur.

Stjórnarráð Íslands
Mennta- og barnamálaráðuneytið